

The efficacy of emotional therapy on marital burnout, emotional divorce, alexithymia and psychological capital in women affected by infidelity

Fatemeh Kermanshahi¹ , Shokouh Navabinejad² , Khodabakhsh Ahmadi Noudeh³

1. Ph.D Candidate in Consulting, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: kermanshahi.sh@gmail.com

2. Professor, Department of Consulting, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran. E-mail: Navabinejad93@gmail.com

3. Professor, Behavioral Sciences Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran. E-mail: kh_ahmady@yahoo.com

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article history:
Received 18 March 2023
Received in revised form
13 April 2023
Accepted 20 May 2023
Published Online 21 May
2024

Keywords:
marital infidelity,
EFT,
marital burnout,
Alexithymia,
psychological capital

ABSTRACT

Background: The phenomenon of marital infidelity is a painful experience for the other party, which can make a person suffer psychologically. A review of research shows that women affected by infidelity have problems in terms of marital loneliness, emotional Divorce, Alexithymia, and psychological capital and need special attention for psychological interventions.

Aims: The present study was conducted with the aim of determining the effectiveness of emotion-focused therapy on marital loneliness, emotional Divorce, Alexithymia, and psychological capital in women affected by infidelity.

Methods: The research method was semi-experimental with a pre-test and post-test design with a control group and a follow-up test period. Among the women affected by marital infidelity in Tehran in 2022, 30 people were selected as available research samples according to the inclusion criteria and randomly replaced in two experimental and control groups. The tools used in this research included marital burnout questionnaires (Pines, 1996), emotional Divorce (Gutman, 2001), Alexithymia (Begby et al., 1994) and psychological capital (Luthans et al., 2007). Data were analyzed with SPSS 23 software and analysis of variance with repeated measures.

Results: The findings showed that there was a significant difference between the mean of the pre-test and the follow-up test of the experimental and control groups in terms of marital Burnout, Emotional Divorce, Alexithymia, and psychological capital. In other words, EFT reduced marital Burnout, Emotional Divorce, Alexithymia, and increased the psychological capital of women affected by marital infidelity ($p < 0.001$).

Conclusion: Based on the findings, it can be concluded that emotional therapy is effective in improving marital boredom, emotional Divorce, Alexithymia, and psychological capital, and this therapy can be used to improve the psychological status of women affected by marital infidelity.

Citation: Kermanshahi, F., Navabinejad, Sh., & Ahmadi Noudeh, Kh. (2024). The efficacy of emotional therapy on marital burnout, emotional divorce, alexithymia and psychological capital in women affected by infidelity. *Journal of Psychological Science*, 23(135), 71-86. [10.52547/JPS.23.135.71](https://doi.org/10.52547/JPS.23.135.71)

Journal of Psychological Science, Vol. 23, No. 135, 2024

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.23.135.71](https://doi.org/10.52547/JPS.23.135.71)

✉ **Corresponding Author:** Shokouh Navabinejad, Professor, Department of Consulting, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran.

E-mail: Navabinejad93@gmail.com, Tel: (+98) 9199908198

Extended Abstract

Introduction

Marriage is a common custom to form a relationship in the commitment of emotional and sexual exclusivity between the couple. While today, in many cases, we witness the damage to the health of the family and society, with the breaking of this commitment and the occurrence of marital infidelity (Pournakash Tehrani et al., 2021; Tamerchi et al., 2021). The phenomenon of marital infidelity and communication with an opposite sex other than the spouse is a painful experience for the other party, which can cause a person to have a severe psychological disorder (Tappa et al., 2019); In addition, infidelity is one of the main reasons for divorce and the breakdown of married life (Mohlatlol et al., 2018).

One of the phenomena that usually occurs in women affected by infidelity is marital boredom (Girar et al., 2019). A review of researches shows that betrayal and marital heartbreak are usually associated with emotional Divorce (Jahandar Lasheki & Kakabraei, 2020). One of the factors that can be effective in the field of marital life after the damage caused by infidelity is emotion regulation (Pugach et al., 2019), which has received little attention so far (Hogues & Galon, 2022). One of the important constructs that has been studied in order to investigate issues related to emotion processing and regulation is Alexithymia (Waller & Sheidt, 2004). Other psychological variables that should be paid attention to in women affected by marital infidelity are psychological capitals. Studies show that the psychological capital of people affected by betrayal decreases significantly (Kesikwa et al., 2019).

In Iranian society, due to cultural issues, male infidelity does not always lead to official divorce. Often, what women want is to escape from the pain and suffering caused by their husband's marital betrayal; Therefore, it seems that psychotherapy and counseling provide a basis for people to vent their negative feelings and emotions and heal the wounds of the past (Dasht-Bozorgi, 2016). In the treatment process, women affected by betrayal can learn the necessary skills to deal constructively with the

damage caused (Likker & Carlozzi, 2014); Therefore, after the disclosure of infidelity, resolving, witnessing and treating post-traumatic reactions, boredom and coldness in marriage, regulating emotions and paying attention to psychological capital can be among the fields of intervention of therapists in marital infidelity (for example, Benomi et al., 2018). In order to improve the injured people, various psychotherapy methods and approaches have been created by psychological researchers and activists, and emotional therapy is of interest in this research.

Therefore, since the achievement of a healthy society is obviously dependent on the health of the family and conditional on its members having mental health and maintaining intimate relationships, and on the other hand, due to the special cultural, religious and social conditions of our country, it is necessary to have effective interventions to help It should be applied to people who have faced the problem of infidelity, so that Iran's social solutions can be provided that are appropriate and localized, according to the cultural context of its different regions, which will be effective in preventing this problem and therapists can Help such clients with more empathy and understanding (Ahramian et al., 2021). According to research, couples dealing with marital infidelity can be helped (Gordon et al., 2005; Long & Young, 2007); as can be seen, women affected by infidelity have problems in many of their psychological functions and they experience many emotional and psychological challenges, among them are marital boredom, emotional Divorce. He mentioned alexythymia and psychological capitals; despite these issues for injured women, there is a lack of research in the field of psychological intervention for these people. One of the effective approaches in various fields was the emotion-oriented approach, which the review of researches showed a research gap comparing the effectiveness of this approach on women affected by infidelity; therefore, the main problem of the research was whether emotional therapy is effective on marital loneliness, emotional Divorce, Alexithymia and psychological capital of women affected by infidelity.

Method

This study follows a quasi-experimental design with a control group and a pre-test, post-test, and a follow-up delayed post-test. The participants were selected from females with experiences of infidelity who visited the Psychological Well-being Center in Tehran, Iran. From this population, thirty individuals were selected by using the convenience sampling method. The pre-test for marital burnout, emotional detachment, alexithymia, and mental resources was administered to both the experimental and the control group on the Porsline platform. Then, the experimental group was subjected to emotionally focused therapy (ETF), while the control group did not receive any treatment. After the intervention was over, the post-test for marital burnout, emotional detachment, alexithymia, and mental resources was administered to both the experimental and the control

group, and after an additional two months, the follow-up delayed post-test was administered to test for the durability of the results. The data gathered from the groups were analyzed using the twenty-sixth version of SPSS.

Results

In this study, 30 women affected by marital infidelity (sexual infidelity) participated in two control and experimental groups, the average age of the control group was 43.62 (with a standard deviation of 7.43) and the emotional therapy group (experiment) was 42.14. (With a standard deviation of 6.43). The results of the study of women's employment status showed that there were 9 working people and 6 housewives in the control group, and 8 working people and 7 housewives in the emotional therapy group. In the following, descriptive and inferential results are discussed.

Table 1. Repeated measurement results to investigate the effect of emotion-oriented approach on women affected by betrayal

Variables	exams	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
Marital Burnout	factor	0.957	10	2	27	<0.001	0.854
	factor * grope	0.043	10	2	27	<0.001	0.850
Emotional Divorce	factor	0.454	10	2	27	<0.001	0.921
	factor * grope	0.546	10	2	27	<0.001	0.918
Alexithymia	factor	0.040	10	2	27	<0.001	0.605
	factor * grope	0.960	10	2	27	<0.001	0.577
Psychological Capital	factor	0.040	10	2	27	<0.001	.899
	factor * grope	0.960	10	2	27	<0.001	.902

According to the results reported in table (1), it is clear that Wilks's lambda multivariate test indicates the significance of the variance of the group and time interaction factor ($p \geq 0.01$). According to the effect size of the variables of marital boredom, Emotional Divorce, alexythimia, and psychological capital, respectively, 0.850, 0.918, 0.577, and 0.902, it is clear that the effect of the emotion focused approach on reducing marital boredom, emotional divorce, and alexythimia and also on the increase of psychological capital is positive and significant. According to the findings reported in this table, it is clear that there is a statistically significant difference between the pre-test and post-test averages, pre-test and follow-up averages in all research variables ($P < .01$). So that the post-test and follow-up averages are statistically lower than the pre-test averages in the variables of marital despondency, emotional Divorce

and alexythimia, and higher in the psychological capital variable in the emotion-oriented group. Also, there is no statistically significant difference between the average scores of the post-test and the average scores of the follow-up test, which indicates the stability of the results affected by the therapeutic intervention over time. Therefore, the emotion focused approach has affected the reduction of marital boredom, emotional divorce, alexythimia, and increasing the psychological capital of women affected by infidelity, and this effect has remained stable over time.

Conclusion

The present study aimed to investigate the effectiveness of the emotionally focused therapy (EFT) on marital burnout, emotional detachment, alexithymia, and mental resources in women

suffering from sexual infidelity. The first result of the study revealed that the emotionally focused therapy has a significant and durable effect in decreasing marital burnout in women suffering from extradyadic involvement. Neglecting the core values of the relationship (communication, care, and cooperation) will result in a decrease in intimacy and an increase in a negative view of the other party. Moreover, the results also showed that emotionally focused therapy has a significant and durable effect in decreasing emotional detachment in women suffering from extradyadic involvement. The accumulation of the disillusionments and tensions of daily life will cause burnout and eventually lead to emotional detachment. The results also suggest that the EFT has a significant and durable effect in decreasing alexithymia in women suffering from sexual infidelity. Those who have suffered extradyadic involvement learn to be aware of their emotions and perceive those emotions as deeply as possible instead of trying to suppress them. The last result of the study demonstrated that the emotionally focused therapy has a significant and durable result in increasing the mental resources of women suffering from extradyadic involvement (EDI). Those who have low self-esteem, a lack of independence, and extreme emotional reliance on others in their lives will experience a lack of motivation and hope for the future and their lives.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the doctoral thesis of the first author of the Islamic Azad University Counseling Department, Tehran Science and Research Unit. In order to maintain the observance of ethical principles in this study, an attempt was made to collect information after obtaining the consent of the participants. Participants were also reassured about the confidentiality of the protection of personal information and the presentation of results without mentioning the names and details of the identity of individuals

Funding: This study was conducted as a PhD thesis with no financial support.

Authors' contribution: The first author was the senior author, the second were the supervisors and the third was the advisors.

Conflict of interest: the authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: I would like to appreciate the supervisor, the advisors, and the participants who participated in this research.

اثربخشی درمان هیجان‌مدار بر دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه روانشناختی در زنان آسیب دیده از خیانت

فاطمه کرمانشاهی^۱، شکوه نوابی‌نژاد^۲، خدابخش احمدی‌نوده^۳

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. استاد، گروه مشاوره دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی تهران، تهران، ایران.

۳. استاد، مرکز تحقیقات علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج)، تهران، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۱/۱۲/۲۷

بازنگری: ۱۴۰۲/۰۱/۲۴

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۳۰

انتشار برخط: ۱۴۰۳/۰۳/۰۱

کلیدواژه‌ها:

خیانت زناشویی،

درمان هیجان‌مدار،

دلزدگی زناشویی،

ناگویی هیجانی،

سرمایه روانشناختی

زمینه: پدیده خیانت زناشویی یک تجربه دردناکی برای شریک زندگی است که می‌تواند فرد را از لحاظ روانشناختی دچار اختلال شدید کند. مرور پژوهش‌ها نشان می‌دهد که زنان آسیب دیده از خیانت از لحاظ دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه روانشناختی دچار مسأله و نیازمند توجه ویژه مداخلات روانشناختی هستند.

هدف: پژوهش حاضر با هدف تعیین اثربخشی درمان هیجان‌مدار بر دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه روانشناختی در زنان آسیب دیده از خیانت انجام شد.

روش: روش پژوهش نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه گواه به همراه یک دوره آزمون پیگیری دو ماهه بود. از بین زنان آسیب دیده از خیانت زناشویی شهر تهران در سال ۱۴۰۰ تعداد ۳۰ نفر به عنوان نمونه‌های پژوهش به صورت در دسترس و با توجه به ملاک‌های ورود به مطالعه انتخاب شد و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایشی و گواه جایگزین شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش شامل پرسشنامه‌های دلزدگی زناشویی (پاینز، ۱۹۹۶)، سردی عاطفی (کاتمن، ۲۰۰۱)، ناگویی هیجانی (بگی و همکاران، ۱۹۹۴) و سرمایه روانشناختی (لوتانز و همکاران، ۲۰۰۷) بود. داده‌ها با نرم‌افزار SPSS 23 و تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که بین میانگین پیش‌آزمون و آزمون پیگیری گروه‌های آزمایش و گواه از نظر دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه روانشناختی تفاوت معنی‌داری وجود داشت. به عبارت دیگر درمان هیجان‌مدار باعث کاهش دلزدگی زناشویی و سردی عاطفی و ناگویی هیجانی و افزایش سرمایه روانشناختی زنان آسیب دیده از خیانت زناشویی شد ($p < ۰/۰۰۱$).

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت که درمان هیجان‌مدار بر بهبود دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه روانشناختی اثربخش است و می‌توان از این درمان برای بهبود وضعیت روانشناختی زنان آسیب دیده از خیانت زناشویی بهره جست.

استناد: کرمانشاهی، فاطمه؛ نوابی‌نژاد، شکوه؛ و احمدی‌نوده، خدابخش (۱۴۰۳). اثربخشی درمان هیجان‌مدار بر دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه روانشناختی در زنان آسیب‌دیده از خیانت. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۳، شماره ۱۳۵، ۷۱-۸۶.

DOI: [10.52547/JPS.23.135.71](https://doi.org/10.52547/JPS.23.135.71)، دوره ۲۳، شماره ۱۳۵، ۱۴۰۳.

مقدمه

ازدواج یک رسم معمول و عرف برای تشکیل رابطه‌ای در تعهد انحصار عاطفی و جنسی بین زوج است. درحالی‌که امروزه در موارد بسیاری، شاهد آسیب دیدن سلامت خانواده و جامعه، با شکسته شدن این تعهد و رخ دادن خیانت زناشویی هستیم (پورنقاش‌تهرانی و همکاران، ۱۴۰۰؛ تمرچی و همکاران، ۱۴۰۰). پدیده خیانت زناشویی و ارتباط با یک جنس مخالف غیر از همسر، یک تجربه دردناکی برای طرف مقابل است که می‌تواند فرد را از لحاظ روانشناختی دچار اختلال شدید بکند (تاچا و همکاران، ۲۰۱۹)؛ افزون بر این، خیانت یکی از دلایل عمده طلاق و از هم پاشیدگی زندگی زناشویی است (موهلاتلول و همکاران، ۲۰۱۸). یکی از پدیده‌هایی که معمولاً در زنان آسیب دیده از خیانت، به وجود می‌آید، دلزدگی زناشویی^۱ است (گیرار و همکاران، ۲۰۱۹). دلزدگی زناشویی یک حالت دردناک فرسودگی جسمی، عاطفی و روانی است و کسانی را که توقع دارند عشق رؤیایی و ازدواج به زندگیشان معنا ببخشد را متأثر می‌سازد. دلزدگی هنگامی بروز می‌کند که آن‌ها متوجه می‌شوند که علی‌رغم، تمام تلاش‌هایشان، رابطه‌شان به زندگی معنا نداده و نخواهد داد (ون پلت، ۲۰۰۴). پس از دلزدگی، بر روابط زوجین؛ بی‌اعتمادی، تحقیر، سرزنش، بی‌توجهی به همدیگر و جدایی عاطفی در خانواده حاکم شده و اعضای خانواده نشانه‌های افسردگی واکنشی را تجربه می‌کنند (پاینز و همکاران، ۲۰۱۱). مرور پژوهش‌ها نشان می‌دهد که معمولاً خیانت و دلزدگی زناشویی با سردی عاطفی همراه است (جهاندار لاشکی و کاکابرابی، ۲۰۲۰). در واقع می‌توان گفت که یکی دیگر از متغیرهایی که در زنان آسیب دیده از خیانت زناشویی، بوجود می‌آید کم شدن گرایش به همسر خود و روی آوردن به جدایی یا سردی عاطفی است (اوهارا و همکاران، ۲۰۱۹). پل بوهانان (۱۹۷۰) سردی یا طلاق عاطفی را اولین مرحله در فرآیند طلاق و بیانگر رابطه‌ی زناشویی رو به زوالی می‌داند که احساس بیگانگی جایگزین آن می‌شود (به نقل از اولسن و دفراين، ۲۰۱۶). سردی عاطفی تهدیدی جدی برای زندگی زناشویی و خانواده محسوب می‌شود و موجب بروز پیامدهای منفی روانی، جسمانی، اجتماعی و اقتصادی می‌شود. از جمله پیامدهای سردی عاطفی برای بزرگسالان، احتمال فراوان

بروز اختلال منش، اضطراب، افسردگی، بزهکاری (استنلی و همکاران، ۲۰۱۸) و مشکلات مدرسه‌ای و روانشناختی نیز از جمله پیامدهای آن برای نوجوانان است (هاشمی و همایونی، ۲۰۱۷). از عواملی که می‌تواند در زمینه زندگی زناشویی پس از آسیب وارد شده از خیانت مؤثر باشد، نظم‌جویی هیجان^۲ است (پوگاچ و همکاران، ۲۰۱۹) که تا به حال توجه اندکی به آن شده است (هوگس و گالون، ۲۰۲۲). یکی از سازه‌هایی مهم که به منظور بررسی مسائل مرتبط با پردازش و تنظیم هیجان مورد مطالعه قرار گرفته است، ناگویی هیجانی^۳ است (والر و شیدت، ۲۰۰۴). سیف‌نوس (۱۹۷۳) نخستین بار واژه "ناگویی هیجانی" را به منظور توصیف مجموعه‌ای از ویژگی‌های شناختی و عاطفی که در میان بیماران مبتلا به اختلالات روان‌تنی مشاهده شده بود، به کار برد (بشارت و همکاران، ۱۳۹۲). ناگویی هیجانی سازه‌ای چندبعدی متشکل از چهار مشخصه مجزا است: الف) دشواری در تشخیص و توصیف احساسات، ب) مشکل در تمایز میان احساسات و تهییج‌های بدنی، ج) فقر در خیالپردازی‌ها، و د) تفکر عینی و تفکر درون‌گرایانه ضعیف (تفکر برون‌مدار) (پارکر و همکاران، ۱۹۹۹). از دیگر متغیرهای روانشناختی که بایستی در زنان آسیب دیده از خیانت زناشویی به آن توجه کرد، سرمایه‌های روانشناختی است. مطالعات نشان از این دارد که سرمایه‌های روانشناختی افراد آسیب دیده از خیانت به طور محسوسی کاهش پیدا می‌کند (کسیکو و همکاران، ۲۰۱۹). سرمایه‌های روانشناختی از روانشناسی مثبت سرچشمه می‌گیرد و نقاط قوت جنبه‌های مثبت رفتار انسان را دربرمی‌گیرد (کاوس و گوگن، ۲۰۱۵). سرمایه‌های روانشناختی مجموعه‌ای از صفات و توانمندی‌های مثبت است که می‌تواند مانند یک منبع قوی در رشد و ارتقاء فرد نقش داشته باشد (حمیدی بیناباج و اعراب شیبانی، ۱۳۹۵). سرمایه‌های روانشناختی سازه‌ای ترکیبی و به هم پیوسته است که چهار مؤلفه ادراکی شناختی یعنی خوشبینی، تاب‌آوری، امید و خودکارآمدی را در بردارد (آوی و همکاران، ۲۰۱۰). در جامعه ایرانی به دلایل مسائل فرهنگی، خیانت مرد، همیشه موجب طلاق رسمی نمی‌شود. اغلب آنچه زنان خواهان آن هستند، فرار از درد و رنج حاصل از خیانت زناشویی همسر است؛ بنابراین به نظر می‌رسد روان‌درمانی و مشاوره، زمینه‌ای را فراهم می‌کند که افراد به

1. couple burnout

2. emotion regulation

3. alexithymia

همکاران، ۱۴۰۱؛ گودرزی و همکاران، ۱۴۰۰؛ حاتمی و همکاران، ۱۴۰۰)، بهزیستی و سلامت جنسی (گانست و همکاران، ۲۰۲۲) مؤثر است. بنابراین از آنجا که دستیابی به جامعه سالم، آشکارا در گرو سلامت خانواده و مشروط به برخورداری اعضای آن از سلامت روانی و حفظ روابط صمیمانه است و از سوی دیگر به دلیل شرایط خاص فرهنگی، اعتقادی و اجتماعی کشورمان، ضروری است که مداخلات مؤثری برای کمک به افرادی که با مشکل خیانت مواجه شده‌اند به کار گرفته شود تا بتوان راهکارهای اجتماعی ایران و متناسب و بومی شده‌ای، طبق بافت فرهنگی - مناطق مختلف آن ارائه داد که هم در پیشگیری از این مسأله مؤثر واقع شود و هم درمانگران بتوانند با همدلی و درک بیشتر، چنین مراجعانی را یاری دهند (اهرمیان و همکاران، ۱۴۰۰). مطابق با تحقیقات انجام شده، می‌توان به زوجین درگیر با خیانت زناشویی کمک کرد (گوردون و همکاران، ۲۰۰۵؛ لانگ و یانگ، ۲۰۰۷)؛ همانطور که ملاحظه می‌شود، زنان آسیب دیده از خیانت در بسیاری از کارکردهای روانی خود دچار مسائلی می‌شوند و از نظر عاطفی و روانی چالش‌های بسیاری را تجربه می‌کنند که از بین آن‌ها می‌توان دزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه‌های روانشناختی را نام برد؛ علی‌رغم این مسائل برای زنان آسیب دیده، در زمینه مداخله‌ی روانشناختی برای این افراد کمبود پژوهشی وجود دارد. از رویکردهای مؤثر در زمینه‌های مختلف رویکرد هیجان‌مدار بود که مرور پژوهش‌ها نشان از شکاف پژوهشی مقایسه اثربخشی این رویکرد بر زنان آسیب دیده از خیانت داشت؛ از این رو مسأله اصلی پژوهش این بود که درمان هیجان‌مدار بر دزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه روانشناختی زنان آسیب دیده از خیانت تا چه میزان مؤثر است؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: این پژوهش از نوع نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه گواه به همراه یک مرحله آزمون پیگیری بود. جامعه آماری این پژوهش تمامی زنان مراجعه‌کننده به مرکز بهزیستی روانشناسی و مشاوره شعبه انقلاب شهر تهران به دلیل آسیب وارد شده از خیانت زناشویی تشکیل دادند. از بین جامعه آماری مذکور با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۳۰ نفر انتخاب شد. سپس ۳۰ نفر با استفاده از روش جایگزین تصادفی در دو گروه آزمایش (مداخله هیجان

تخلیه هیجان‌ها و احساسات منفی پردازند و زخم‌های گذشته را التیام بخشند (دشت‌بزرگی، ۱۳۹۶). زنان آسیب دیده از خیانت می‌توانند در فرآیند درمان، مهارت‌های لازم برای برخورد سازنده با آسیب وارده را فراگیرند (لیکر و کارلوزی، ۲۰۱۴)؛ بنابراین پس از افشای خیانت، حل و فصل کردن، گواه و درمان واکنش‌های پس‌آسیبی، دزدگی و سردی زناشویی، تنظیم هیجان و توجه به سرمایه‌های روانشناختی می‌تواند از زمینه‌های مداخله درمانگران در خیانت زناشویی باشد (نم‌ث و همکاران، ۲۰۱۸). به منظور بهبود افراد آسیب دیده، روش‌ها و رویکردهای روان‌درمانی مختلفی از طرف پژوهشگران و کنشگران روانشناختی ایجاد شده است که درمان هیجان‌مدار در این پژوهش مورد توجه است.

رویکرد هیجان‌مدار یک رویکرد یکپارچه‌نگر است که از تلفیق سه دیدگاه سیستماتیک، تجربه‌گرایی و نظریه دلبستگی بزرگسالان برای مقابله با انواع اختلالات فردی و زوجی، اضطرابی، گسترده‌ای از تروماها و پریشانی‌های ناشی از اتفاق‌های زندگی ارائه شده است (مکینتاش و همکاران، ۲۰۱۳). هدف این رویکرد دسترسی و پردازش مجدد واکنش‌های عاطفی اساسی است. این فرآیند به توسعه سبک‌های دلبستگی امن‌تر، الگوی متفاوت تعامل بین فردی، همدلی و تدوین الگوی تعاملی جدید است (گرینمن و جانسون، ۲۰۲۲). رویکرد هیجان‌مدار یکی از رویکردهایی که هم بر ارتباط خانواده و هم بر هیجانات فردی تمرکز دارد است (رایبسون و کالواسکی، ۲۰۲۲). از آنجایی که زنان آسیب دیده از خیانت ضروری است تا اقداماتی انجام دهد که نظام روابط عاطفی موجود در خانواده حفظ شده، از ایجاد تنش‌ها در محیط خانواده حتی‌الامکان جلوگیری نماید و از لحاظ مادی و معنوی فرزندان را حمایت کند، برخورداری از مهارت‌های تنظیم و مدیریت هیجان در رویارویی با موقعیت‌های پرتنش و اضطراب‌زایی که برای خود و خانواده ایجاد می‌شود، ضروری است. کسب این مهارت‌ها برای زنان، یک ضرورت است چرا که زن نقش مهمی در ارتباطات، هیجان و کارکرد خانواده دارد. در حقیقت زنان افسرده و غمگین، خلق‌وخوی منفعل همراه با غم و اندوه را در خانواده فعال می‌کنند (وایب و جانسون، ۲۰۱۶). مرور پژوهش‌ها نشان می‌دهد که رویکرد هیجان‌مدار در زمینه‌های مختلفی مانند شادکامی زناشویی (بیسلی و آگر، ۲۰۱۹؛ ویب و همکاران، ۲۰۱۹؛ فولادی و شکری، ۱۴۰۱)، بخشش زناشویی (عسگری و همکاران، ۱۴۰۱)، دزدگی زناشویی و میل به طلاق (تای و پولسون، ۲۰۱۳؛ باقری و

مدار) و گواه جایگزین شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بودند از داشتن تجربه خیانت از طرف همسر، تحصیلات حداقل دیپلم و داشتن رغبت و رضایت برای همکاری در جلسات مداخله. ملاک‌های خروج از پژوهش نیز عبارت بودند از گرفتن طلاق، غیبت بیش از دو بار در جلسات مداخله، مصرف مواد مخدر و شرکت کردن همزمان در جلسات مشاوره یا درمان دیگر.

(ب) ابزار

مقیاس دلزدگی زناشویی^۱ (MAS): یک ابزار خودسنجی است که توسط پاینز (۱۹۹۶) (مالاچ و پاینز، ۲۰۰۵) در سال ۱۹۹۶ برای اندازه‌گیری درجه دلزدگی زناشویی در بین زوجین طراحی گردیده است. این پرسشنامه ۲۱ آیتم دارد که سه جزء اصلی از افتادگی جسمی (احساس خستگی، سستی و اختلال خواب)، از پا افتادن عاطفی (احساس افسردگی، ناامیدی و در دام افتادن) و از پا افتادن روانی (احساس بی‌ارزشی، سرخوردگی و خشم نسبت به همسر) می‌باشد. نمره گذاری این مقیاس در یک طیف ۷ درجه‌ای لیکرت در دامنه‌ای بین ۱ (هرگز) تا ۷ (همیشه) بنابراین حداقل نمره ۲۱ و حداکثر ۱۴۷ می‌باشد. ضریب پایایی مقیاس با روش باز آزمایی ۰/۸۹ برای یک دوره یک ماهه، ۰/۷۶ برای دوره دو ماهه و ۰/۶۶ برای دوره چهار ماهه بوده است (مالاچ و پاینز، ۲۰۰۵). نویدی، پرسشنامه مذکور را روی ۲۴۰ نمونه، ۱۲۰ پرستار و ۱۲۰ معلم، اجرا کرد. ضریب پایایی این پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۶ و ضریب پایایی به روش باز آزمایی را در فرمول یک، دو و چهار ماه ۰/۷۶/۸۹، ۰/۷۶ و ۰/۶۶ گزارش کرده است (نویدی و همکاران، ۲۰۰۷).

مقیاس طلاق عاطفی^۲: این مقیاس توسط گاتمن در سال ۱۹۹۴ تهیه شده که دارای ۲۴ سؤال می‌باشد. گاتمن (۲۰۰۱)، ترجمه جزایری (۱۳۸۷) در توضیح این مقیاس بیان می‌کند که زمانی که زوج‌ها هنوز رسماً زن و شوهر هستند ولی آنچنان احساس انزوا می‌کنند که تفاوت چندان میان زن و شوهر بودن آن‌ها و تنها زندگی کردن وجود ندارد، این حالت را تجربه می‌کنند. سؤالات این مقیاس به صورت "بلی و خیر" جواب داده می‌شوند، بعد از جمع کردن پاسخ‌های بلی و خیر، اگر تعداد پاسخ‌های "بلی" برابر با

هشت (۸) یا بالاتر از هشت بود نشان‌دهنده نارضایتی زندگی زناشویی و طلاق عاطفی است (گاتمن، ۲۰۰۱؛ ترجمه جزایری، ۱۳۸۷ ص ۱۷۹) به این معنا که زندگی زناشویی فرد در معرض جدایی قرار داشته و علائمی از طلاق عاطفی در او مشهود می‌باشد. پایایی آن در ایران ۰/۹۳ گزارش شده است. برای به دست آوردن روایی سازه از تحلیل عاملی به روش چرخشی واریماکس و آزمون اسکری استفاده شد و بدین صورت چهار عامل شناسایی شد: جدایی و فاصله از یکدیگر، احساس تنهایی و انزوا، نیاز به همراه و هم صحبت و احساس بی‌حوصلگی و بی‌قراری. بار عاملی همه سؤالات در دامنه ۰/۴۹ تا ۰/۸۱ قرار داشته و بار عاملی مقبولی دارند. روایی صوری آن نیز توسط متخصصان تأیید شده است (اکبری و همکاران، ۱۳۹۵ ص ۸۳).

مقیاس ناگویی هیجانی^۳ (ERQ): پرسشنامه ناگویی هیجانی یک پرسشنامه ۲۰ ماده‌ای توسط بگبی و همکاران (۱۹۹۴) ساخته شده و ناگویی هیجانی را در سه زیر مقیاس دشواری در تشخیص احساس (۷ ماده)، دشواری در توصیف احساس (۵ ماده) و تفکر برون مدار (۸ ماده) ارزیابی می‌کند. نمره گذاری این مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای است و حداقل نمره ۲۰ و حداکثر نمره ۱۰۰ می‌باشد. بشارت (۱۳۹۲، ص ۹۰) اعتبار کل مقیاس را در نمونه ایرانی با استفاده از روش دو نیمه‌سازی و باز آزمایی ۰/۷۱ و ۰/۸۳ و روایی مقیاس را ۰/۸۵ گزارش کرد. ضرایب پایایی این مقیاس در پژوهش پیوسته گر (۱۳۹۷) با استفاده از روش آلفای کرونباخ و تصنیف برای عامل دشواری در تشخیص احساس، دشواری در توصیف احساس و تفکر برون مدار به ترتیب ۰/۸۳ و ۰/۷۹ محاسبه شدند.

پرسشنامه سرمایه روانشناختی^۴ (PCQ): پرسشنامه سرمایه روانشناختی که در سال ۲۰۰۷ توسط لوتانز و همکاران طراحی شد. شامل ۲۴ سؤال و ۴ مؤلفه امیدواری، تاب‌آوری، خوشبینی و خودکارآمدی است که در آن هر مؤلفه، ۶ گویه دارد و آزمودنی به هر گویه در مقیاس ۶ درجه لیکرت (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) پاسخ می‌دهد. برای به دست آوردن نمره سرمایه روانشناختی، ابتدا نمره هر مؤلفه به صورت جداگانه به دست آمده و سپس مجموع آن به عنوان نمره کل سرمایه روانشناختی محسوب می‌شود. مؤلفه خودکارآمدی با سؤالات (۱-۶)، مؤلفه امیدواری با سؤالات (۱۲-)

3. Emotion Regulation Questionnaire (ERQ)

4. Psychological Capital Questionnaire (PCQ)

1. Marital Adjustment Scale

2. Emotional Divorce Scale

پرسشنامه در ایران توسط بهادری خسروشاهی برابر با ۸۵/۰ برآورد شده است.

۷)، مؤلفه تاب آوری با سؤالات (۱۳ تا ۱۸)، مؤلفه خوش بینی با سؤالات (۱۹-۲۴) سنجیده می شوند. لوتانز و اولیو ۲۰۰۷ نسبت خبی دو این آزمون برابر با ۲۴/۶ و پایایی پرسشنامه را بالای ۰/۹۰ گزارش کرده اند. پایایی این

جدول ۱. خلاصه جلسات براساس درمان هیجان مدار

شماره جلسات	اهداف	شرح کلی مداخله
اول/عمومی	اجرای پیش آزمون، معارفه دوره و ایجاد انگیزه	معارفه، شرح ساختار و اهداف جلسات، اجرای پیش آزمون، ایجاد انگیزه مشارکت میان اعضا، آشنایی و معرفی کلی از رویکردهای تجربه نگر برای تغییر، آشنایی با مبانی رویکرد هیجان مدار
دوم	رویکرد مربی گری هیجانی و آشنایی با کوچینگ	اجرای رویکرد مربی گری هیجانی یا کوچینگ شامل: انجام فنون آموزشی هیجان مدار، آشنایی با کوچینگ (ترك کردن موقعیت هیجانی، رسیدن و دسترسی به هیجانات)
سوم	کشف هیجانات کلیدی	کشف هیجانات کلیدی مشارکت کنندگان، ردیابی دردناکترین و ناگوارترین هیجان اعضا، برجسته سازی اهمیت فرآیند محتوا (اهمیت تشخیص فرآیندی)
چهارم	توجه به هیجانات	بررسی نشانگرهای مرتبط با مقوله هسته اصلی هیجانات، ظهور معانی جدید از هیجانات
پنجم	آگاه سازی به هیجانات و کار روی هیجانات ثانویه	کمک در آشکارسازی و بر ملا کردن هیجانات ثانویه، اعتباردهی و شدت بخشی به تجارب هیجانی، کار بر روی هیجانات ثانویه و نام گذاری آنها
ششم	کار روی هیجانات اولیه	کمک در شناسایی و آشکارسازی هیجانات اولیه، اعتبار بخشی و شدت بخشی به تجربه هیجانی زیر بنایی و بنیادی، به مالکیت در آوردن تجربه پایه ای
هفتم	توجه به چرخه های ارتباطی و تعاملی	تشریح ساختار و فرآیند الگوها و چرخه های ارتباطی و تعاملی، ابراز نیازها و خواسته های دلبستگی مدارانه با تمرکز بر هیجانات اولیه
هشتم	اجرای پس آزمون و جمع بندی دوره	اجرای پس آزمون، مرور کلی و اخذ بازخورد از اعضا نسبت به مباحث دوره و انجام فنون و تکنیک های رویکرد هیجانی محور، اختتام جلسات

ج) روش اجرا

با توجه به شرایط کرونا و لزوم فاصله گذاری اجتماعی، تمامی مراحل پژوهش در بستر محیط آنلاین انجام شد؛ بدین ترتیب که اول برای هر دو گروه (آزمایشی و کنترل) پیش آزمون دلدزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه های روانشناختی در پلتفرم پرس لاین اجرا شد، سپس طرح مداخله هیجان مدار با استفاده از گویگل میت و واتساپ برای گروه آزمایش اجرا شد اما برای گروه کنترل، هیچگونه مداخله ای اعمال نشد (البته در انتها به منظور رعایت اخلاق پژوهشی، بعد از اتمام مرحله اجرای پژوهش مداخله برای گروه آزمایش، درمان هیجان مدار برای گروه کنترل نیز مداخله ای اعمال شد). بلافاصله بعد از اتمام مداخله برای گروه آزمایش، پس آزمون پرسشنامه های پژوهش برای هر دو گروه در پرس لاین اجرا شد و در نهایت بعد از دو ماه، آزمون سوم به منظور سنجش ماندگاری نتایج اجرا شد. نهایتاً داده های بدست آمده از گروه ها با نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ تحلیل شدند. با توجه به اینکه داده های پژوهش در سه نوبت (پیش آزمون و پس آزمون و آزمون پیگیری) مورد جمع آوری قرار گرفت، برای

تحلیل داده ها از آزمون های اندازه گیری مکرر و تعقیبی بن فرونی استفاده شد.

یافته ها

در این پژوهش ۳۰ زن آسیب دیده از خیانت زناشویی (خیانت جنسی) در دو گروه گواه و آزمایش شرکت کرده بودند که میانگین سن گروه گواه ۴۳/۶۲ (با انحراف معیار ۷/۴۳) و گروه درمان هیجان مدار (آزمایش) ۴۲/۱۴ (با انحراف معیار ۶/۴۳) بود. نتایج بررسی وضعیت اشتغال زنان نشان داد که در گروه گواه تعداد ۹ نفر شاغل و ۶ نفر خانه دار حضور داشتند و در گروه درمان هیجان مدار تعداد ۸ نفر شاغل و ۷ نفر خانه دار بودند. در ادامه به بررسی نتایج توصیفی و استنباطی پرداخته می شود.

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری متغیرهای پژوهش به تفکیک گروه‌ها

متغیر	مراحل	هیجان‌مدار		گواه
		میانگین	انحراف معیار	انحراف معیار
دلزدگی زناشویی	پیش‌آزمون	۱۳۲/۴۶	۱۵/۳۴	۱۵/۷۹
	پس‌آزمون	۸۰/۲۶	۱۴/۴۷	۱۴/۵۴
	پیگیری	۸۰/۰۰	۱۴/۴۳	۱۴/۳۲
سردی عاطفی	پیش‌آزمون	۱۷/۸۰	۴/۱۲	۴/۱۳
	پس‌آزمون	۹/۲۰	۴/۸۶	۳/۸۶
	پیگیری	۸/۹۳	۳/۸۵	۳/۹۸
ناگویی هیجانی	پیش‌آزمون	۶۲/۰۰	۸/۴۳	۷/۵۴
	پس‌آزمون	۴۲/۰۶	۷/۶۵	۷/۳۲
	پیگیری	۴۱/۸۶	۸/۳۴	۷/۶۵
سرمایه روانشناختی	پیش‌آزمون	۶۳/۵۳	۱۵/۸۷	۱۳/۲۱
	پس‌آزمون	۹۸/۴۰	۱۵/۶۵	۱۳/۳۲
	پیگیری	۹۸/۱۳	۱۶/۲۱	۱۲/۶۲

همانطور که در جدول مشخص است میانگین دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی و ناگویی هیجانی گروه هیجان‌مدار در مرحله پس‌آزمون و آزمون پیگیری نسبت به پیش‌آزمون کاهش و در سرمایه‌های روانشناختی افزایش یافته است؛ اما در نمرات سه نوبت آزمون گروه گواه تفاوت خیلی جزئی بود.

آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر دارای پیش‌فرض‌هایی است لذا پیش از انجام تحلیل، مفروضات آزمون بررسی شد. برای بررسی پیش فرض نرمال بودن توزیع نمرات از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد که عدم معناداری این آزمون برای متغیرهای پژوهش حاکی از

رعایت این پیش‌فرض داشت ($p \geq 0/05$). جهت بررسی همگنی واریانس‌ها از آزمون لوین استفاده شد، که نمره F متغیرهای پژوهش نشان از عدم معناداری ($p \geq 0/05$) و برقراری این پیش‌فرض داشت. بررسی داده‌های پرت با استفاده از نمودار جعبه‌ای صورت گرفت که داده پرتی بین داده‌ها وجود نداشت. همچنین مفروضه کرویت از طریق آزمون موچلی بررسی شد و نتایج حاکی از عدم برقراری این مفروضه برای متغیرهای پژوهش بود. در ادامه به نتایج تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر و آزمون تعقیبی پرداخته می‌شود.

جدول ۳. نتایج اندازه‌گیری مکرر برای بررسی تأثیر رویکرد هیجان‌مدار بر زنان آسیب‌دیده از خیانت

متغیر	اثر	مقدار	F	درجه آزادی فرضیه	درجه آزادی خطا	سطح معنی داری	مربع ای‌تای جزئی
دلزدگی زناشویی	عامل مکرر	۰/۱۴۶	۷۸/۷۳۸	۲	۲۷	۰/۰۰۱	۰/۸۵۴
	تعامل گروه با عامل مکرر	۰/۱۵۰	۷۶/۳۸۶	۲	۲۷	۰/۰۰۱	۰/۸۵۰
سردی عاطفی	عامل مکرر	۰/۰۷۹	۱۵۶/۹۹۳	۲	۲۷	۰/۰۰۱	۰/۹۲۱
	تعامل گروه با عامل مکرر	۰/۰۸۲	۱۵۱/۹۹۹	۲	۲۷	۰/۰۰۱	۰/۹۱۸
ناگویی هیجانی	عامل مکرر	۰/۳۹۵	۲۰/۶۲۱	۲	۲۷	۰/۰۰۱	۰/۶۰۵
	تعامل گروه با عامل مکرر	۰/۴۲۳	۱۸/۴۳۶	۲	۲۷	۰/۰۰۱	۰/۵۷۷
سرمایه روانشناختی	عامل مکرر	۰/۱۰۱	۱۲۰/۷۷۳	۲	۲۷	۰/۰۰۱	۰/۸۹۹
	تعامل گروه با عامل مکرر	۰/۰۹۸	۱۲۳/۹۸۵	۲	۲۷	۰/۰۰۱	۰/۹۰۲

مطابق با نتایج گزارش شده در جدول (۲) مشخص است که آزمون چند متغیره لامبدای ویلکز حاکی از معنی داری واریانس عامل تعامل گروه و

زمان است ($p \leq 0/01$). با توجه به اندازه اثر متغیرهای دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه روانشناختی به ترتیب ۰/۸۵۰،

در مراحل آزمون (پیش‌آزمون، پس‌آزمون و آزمون پیگیری) از مقایسه زوجی استفاده شد که نتایج آن در جدول (۴) گزارش شده است.

۰/۹۱۸، ۰/۵۷۷ و ۰/۹۰۲ مشخص است که تأثیر رویکرد هیجان‌مدار بر کاهش دلزدگی زناشویی و سردی عاطفی و ناگویی هیجانی و همچنین بر افزایش سرمایه روانشناختی مثبت و معنی‌دار است. به منظور مقایسه نتایج

جدول ۴. مقایسه زوجی نمرات میانگین متغیرهای پژوهش در سه مرحله زمانی گروه هیجان‌مدار و گواه

متغیر	زمان الف	زمان ب	تفاوت میانگین	انحراف معیار	سطح معنی داری
دلزدگی زناشویی	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	۲۶/۳۰۰	۲/۰۸۵	۰/۰۰۱
	پیش‌آزمون	پیگیری	۲۶/۴۳۳	۲/۰۷۶	۰/۰۰۱
	پس‌آزمون	پیگیری	۰/۱۳۳	۰/۱۵۸	۱
سردی عاطفی	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	۴/۳۳۳	۰/۲۴۰	۰/۰۰۱
	پیش‌آزمون	پیگیری	۴/۴۰۰	۰/۲۷۳	۰/۰۰۱
	پس‌آزمون	پیگیری	۰/۰۶۷	۰/۱۱۳	۱
ناگویی هیجانی	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	۱۰/۱۰۰	۱/۷۳۳	۰/۰۰۱
	پیش‌آزمون	پیگیری	۱۰/۲۳۳	۱/۶۸۹	۰/۰۰۱
	پس‌آزمون	پیگیری	۰/۱۳۳	۰/۱۵۲	۱
سرمایه روانشناختی	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	-۱۷/۳۳۳	۱/۰۹۶	۰/۰۰۱
	پیش‌آزمون	پیگیری	-۱۷/۳۳۳	۱/۰۹۷	۰/۰۰۱
	پس‌آزمون	پیگیری	۰/۱۰۰	۰/۱۰۸	۱

مدار بر کاهش دلزدگی زناشویی زنان آسیب دیده از خیانت تأثیر معنی‌دار و پایداری دارد. این پژوهش با نتایج پژوهش‌های شکری و همکاران (۱۴۰۱)، عسگری (۱۴۰۱)، باقری و همکاران (۱۴۰۰) گودرزی و همکاران (۱۴۰۰)، حاتمی، حیدری و داوودی (۱۴۰۰)، گانست و همکاران (۲۰۲۲)، بیسلی و آگر (۲۰۱۹)، ویب و همکاران (۲۰۱۹) و تای و پولسون (۲۰۱۳) همسو بود. پژوهش‌های زیادی ارتباط خیانت و تعارضات زناشویی با دلزدگی زناشویی را تأیید می‌کنند (حاتمی و همکاران، ۱۴۰۰). غفلت از ارزش‌های اصلی روابط عاشقانه (ارتباط، مراقبت، و همکاری) سبب کاهش صمیمیت و شکل‌گیری افکار و احساسات خصمانه‌ای نسبت به یکدیگر می‌شود. هدف درمان هیجان‌مدار در یک رابطه همدلانه هماهنگ شده هیجانی برای دستیابی و تبدیل خاطرات طرحواره‌ای هیجانی ناسازگار معمولی است که به عنوان منبع دلزدگی و سردی دیده می‌شود (جانسون و گرینمن، ۲۰۲۲). این خاطرات اغلب شامل احساس شرم از بی‌ارزشی، ناامنی مضطرب و غم و اندوه رها شدن و قربانی شدن در برابر خیانت زناشویی است. از طریق فرآیند درمان هیجان‌مدار، احساسات سازگارانه برای تغییر احساسات ناسازگار و سازماندهی فرد برای پاسخ‌های انطباقی قابل دسترسی است. این فرآیند تغییر هیجان با احساسات با استفاده از

مطابق با یافته‌های گزارش شده در این جدول مشخص است که بین میانگین پیش‌آزمون و پس‌آزمون، میانگین پیش‌آزمون و پیگیری از نظر آماری تفاوت معنی‌داری در همه متغیرهای پژوهش وجود دارد ($p \leq 0/01$). به طوری که میانگین پس‌آزمون و پیگیری از میانگین پیش‌آزمون به لحاظ آماری در متغیر دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی و ناگویی هیجانی پایین‌تر و در متغیر سرمایه روانشناختی در گروه هیجان‌مدار بالاتر است. همچنین بین میانگین نمرات پس‌آزمون و نمرات میانگین آزمون پیگیری به لحاظ آماری تفاوت معنی‌داری وجود ندارد که نشان از پایداری نتایج متأثر از مداخله درمانی بر اثر گذشت زمان دارد. بنابراین رویکرد هیجان‌مدار بر کاهش دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و افزایش سرمایه روانشناختی زنان آسیب دیده از خیانت تأثیر گذاشته است و این اثر بر اثر زمان پایدار مانده است.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف تعیین اثربخشی درمان هیجان‌مدار بر دلزدگی زناشویی، سردی عاطفی، ناگویی هیجانی و سرمایه روانشناختی در زنان آسیب دیده از خیانت شد. اولین نتیجه پژوهش نشان داد که درمان هیجان

تکنیک‌های درمانی خاص مانند همدلی آینه‌وار، کشف سبک پردازش هیجانی مراجع و کوچینگ هیجانی و بازنمایی تجربه‌ای تروماهای مراجع مرتبط با دل‌بستگی یا هویت که به تحریک احساسات و پردازش آن منجر می‌شود، کمک می‌کند (بیسلی و آگر، ۲۰۱۹). درمان هیجان‌مدار با تمرکز بر رابطه عاطفی به رفع مشکل می‌پردازد، بنابراین می‌توان دلزدگی زناشویی که بر پایه مشکلات هیجانی، ارتباط‌های نادرست و دل‌بستگی ناایمن زوجین به یکدیگر به وجود می‌آید را به کمک رویکرد هیجان‌مدار رفع کرد (ویب و همکاران، ۲۰۱۹).

یافته بعدی پژوهش نشان داد که درمان هیجان‌مدار بر کاهش سردی عاطفی زنان آسیب‌دیده از خیانت تأثیر معنی‌دار و پایداری دارد. این پژوهش با نتایج پژوهش‌های شگری و همکاران (۱۴۰۱)، عماری و همکاران (۱۴۰۱)، عسگری (۱۴۰۱)، باقری و همکاران (۱۴۰۰)، گودرزی و همکاران (۱۴۰۰)، حاتمی و همکاران (۱۴۰۰)، گانست و همکاران (۲۰۲۲)، بیسلی و آگر (۲۰۱۹)، ویب و همکاران (۲۰۱۹) و تای و پولسون (۲۰۱۳) همسو بود. خیانت زناشویی می‌تواند زندگی مشترک را به طرف اختلاف و درگیری، سردی عاطفی و یا نهایتاً جدایی سوق دهد (عسگری و همکاران، ۱۴۰۰). شروع سردی عاطفی به ندرت ناگهانی است و معمولاً تدریجی بوده و به سختی از یک پدیده ناگوار یا حتی چند ضربه ناراحت‌کننده ناشی می‌شود. در واقع انباشته شدن سرخوردگی‌ها و تنش‌های زندگی روزمره، سبب فرسایش می‌شود و سرانجام به سردی منجر می‌گردد. به‌منظور فهمیدن و پاسخ دادن به چگونگی و چرایی بهبود و افول و تغییرات زندگی مشترک در طول زمان و شروع سردی، ملاحظه و در نظر گرفتن مدل‌های نظری و چارچوب پژوهشی از اهمیت بسیاری برخوردار است. درمان هیجان‌مدار یکی از معدود مدل‌های درمانی است که ماهیتاً تلفیقی از رویکردهای درمانی مراجع محور، گشتالت درمانی و اصول شناختی را شامل می‌شود و هیجان را به‌عنوان اساس و پایه تجربه در ارتباط با کارکردهای انطباقی و غیر انطباقی می‌داند (گانست و همکاران، ۲۰۲۲). نظر به اینکه درمان هیجان‌مدار دو حیطه اصلی تجارب هیجانی و تعاملات میان‌فردی را شناسایی و گسترش می‌دهد، اهداف درمان نیز در همین رابطه شکل گرفته است. نخستین هدف درمان دستیابی و سپس باز پردازش پاسخ‌های هیجانی خاصی است که بخش زیرین الگوی محدود‌کننده و یکنواخت تعاملات را تشکیل می‌دهند. در این صورت تغییر موقعیت‌های تعاملی تسهیل

گردیده، پیکره‌های بنیادین دل‌بستگی ایمن خود را نمایان می‌سازند، دومین هدف درمانی، خلق وقایع و رخداد‌های تعاملی جدیدی است که رابطه را به عنوان مامنی آرام‌بخش برای همسران باز تعریف می‌کند (جانسون و گرینمن، ۲۰۲۲). همچنین می‌توان گفت که درمان هیجان‌مدار با ایجاد تعاملات سازنده و شناسایی الگوهای دل‌بستگی ایمن باعث رضایتمندی و صمیمیت بیشتر و کاهش سردی عاطفی همسران می‌شود. این رویکرد بر تغییر رفتارهای دل‌بستگی به عنوان ابزاری برای بهبود روابط آشفته تمرکز می‌کند (مکینتاش و همکاران، ۲۰۱۹). همچنین در این رویکرد به شناسایی الگوهای ارتباطی، هیجانات، احساسات و تبادل سبک‌های دل‌بستگی پرداخته می‌شود. الگوهای ارتباطی و تعاملی تعیین‌کننده میزان اعتماد و صمیمیت آنان است؛ به بیان دیگر سبک تعاملی هیجانات متعارض و منفی نسبت به همسران را بیشتر می‌کند. در درمان هیجان‌محور با تأکید بر کشف و شناخت این سبک‌های تعاملی و جایگزینی ادراک جدید از سبک ارتباطی و تمرکز بر دل‌بستگی، پذیرش و انعکاس عواطف مثبت، اعتماد به پذیرش همدیگر و صمیمیت و سازگاری زناشویی بیشتر شده و در نتیجه سردی عاطفی کاهش پیدا می‌کند.

یافته بعدی پژوهش نشان داد که درمان هیجان‌مدار بر بهبود ناگویی هیجانی زنان آسیب‌دیده از خیانت تأثیر معنی‌دار و پایداری دارد. این نتیجه با پژوهش‌های عماری و همکاران (۱۴۰۱)، حاتمی و همکاران (۱۴۰۰)، گانست و همکاران (۲۰۲۲)، بیسلی و آگر (۲۰۱۹) همسو بود. درمان هیجان‌مدار متمرکز بر فعال‌سازی و سازماندهی مجدد طرح‌های هیجانی می‌باشد. این درمان از مراحل مختلفی تشکیل شده است، یکی از این مراحل آگاهی هیجانی است. در این مرحله افراد آسیب‌دیده از خیانت زناشویی یاد می‌گیرد به جای سرکوب نمودن هیجانات خود و یا مغلوب ساختن آن‌ها، بر وجود هیجانات خود آگاه شوند و تلاش کنند تجربه خود را هرچه عمیق‌تر دریافت کنند. پس درمان هیجان‌مدار این قابلیت را به افراد آسیب‌دیده از خیانت زناشویی می‌دهند تا با استفاده از آگاهی هیجانی بتوانند هیجانات منفی مثل اضطراب و سرکوب شدن هیجانات را بپذیرند، با آن مواجه شوند، آن را گواه کنند و میزان سازگاری خود را بالاتر ببرند (ویب و همکاران، ۲۰۱۹) و به این ترتیب میزان ناگویی هیجانی در افراد آسیب‌دیده از خیانت تا حد زیادی کاهش می‌یابد.

یافته آخر پژوهش نیز نشان داد که درمان هیجان‌مدار بر بهبود سرمایه روانشناختی زنان آسیب‌دیده از خیانت تأثیر معنی‌دار و پایداری دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های عماری و همکاران (۱۴۰۱)، برومندراد (۱۳۹۹)، تیمولاک و همکاران (۲۰۲۲) و گانست و همکاران (۲۰۲۲) همسو بود. یکی از مسائل مهم در مورد وابستگی بین‌فردی، نداشتن انگیزه و اعتماد و استقلال برای ادامه زندگی است. غالباً افرادی که در زندگی خود کمبود اعتماد به نفس، عدم استقلال و اتکا عاطفی شدید به دیگران دارند، دچار فقدان انگیزه و امید به آینده و زندگی می‌شوند. همچنین برای مراجعان رو به رو شدن با تجربیات تلخ نیز غالباً دردناک است. در درمان هیجان‌مدار وظیفه درمانگر این است که بتواند یک رابطه مناسب و کارآمدی را ایجاد کند تا بتواند از طریق حس اعتماد درمانجو، آموزش‌هایی را برای تنظیم هیجان داشته باشد. یکی از مشکلات شایع در افرادی که از خیانت دیده‌اند وجود دارد، فقدان اعتماد به نفس است که باعث ایجاد افسردگی و کاهش امید به زندگی می‌شود که می‌تواند ناشی از هیجانات حل نشده و ابراز نشده به طرف مقابل باشد، افرادی که فقدان اعتماد به نفس و استقلال دارند، برای به دست آوردن اعتماد، باید ابتدا بتوانند، هیجان‌های ابراز نشده را به کمک تکنیک‌های درمان هیجان‌مدار ابراز کنند و با کنار آمدن با هیجانات، نگرش تازه‌ای به ادامه زندگی داشته باشند. برای مثال از درمانجویان خواسته می‌شود تا تجربه دردناک یا احساس بد خود را بیان کنند و چون در محیط گروهی بیان می‌شود، این احساس که تنها نیستند و افراد دیگری هم مشکل مشابهی را دارند تا حدودی می‌تواند بار هیجانی ناشی از خیانت را برای آن‌ها کم کند. در نهایت در درمان هیجان‌مدار دستیابی به الگوهای ناسازگار هیجانی و تنظیم آن‌ها از وظایف اصلی درمانگر هست، علاوه بر این مشاور با همدلی، اعتباربخشی و انواع تکنیک‌های کلامی به ترغیب ابراز احساسات مراجع و اعمال او می‌پردازد (تیمولاک و همکاران، ۲۰۲۲). در درمان هیجان‌مدار فضای امن درمانی برای مواجهه فرد با هیجانات ایجاد می‌شود که می‌تواند منجر به افزایش سرمایه روانشناختی شود. در درمان و گام‌های تسهیل راه‌حل‌های جدید برای مشکلات کهنه و قدیمی و تحکیم موقعیت‌های جدید و چرخه رفتار دلبستگی، درمانگر دستاوردهای مراجع را با استفاده از پررنگ کردن چرخه تعاملات منفی

اولیه و جایگزین تعاملات مثبت جدید مرور می‌کند، این مراحل می‌تواند امید و خوش‌بینی و در نتیجه سرمایه روانشناختی زنان آسیب‌دیده از خیانت زناشویی را افزایش دهد. مهم‌ترین محدودیت‌های این مطالعه شامل استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، استفاده از ابزارهای خودگزارشی و محدود شدن جامعه پژوهش به زنان آسیب‌دیده از خیانت زناشویی شهر تهران بود. بنابراین، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از روش‌های نمونه‌گیری با خطای کمتر مثل تصادفی استفاده شود. پیشنهاد دیگر استفاده از مصاحبه برای جمع‌آوری داده‌ها در کنار پرسشنامه استفاده شود. همچنین پیشنهاد می‌شود این مطالعه روی زنان و همچنین مردان آسیب‌دیده از خیانت زناشویی سایر شهرها انجام و نتایج آن با نتایج این مطالعه مورد مقایسه قرار گیرد. در نهایت پیشنهاد می‌شود اثربخشی این مداخله با سایر مداخلات روانشناختی مانند پذیرش و تعهد و شناخت درمانی مبتنی بر ذهن‌آگاهی مقایسه شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته مشاوره در دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران است. به جهت حفظ رعایت اصول اخلاقی در این پژوهش سعی شد تا جمع‌آوری اطلاعات پس از جلب رضایت شرکت‌کنندگان انجام شود. همچنین به شرکت‌کنندگان درباره رازداری در حفظ اطلاعات شخصی و ارائه نتایج بدون قید نام و مشخصات شناسنامه افراد، اطمینان داده شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی می‌باشد.

نقش هر یک از نویسندگان: این مقاله از رساله دکتری نویسنده اول و به راهنمایی نویسنده دوم و مشاوره نویسنده سوم استخراج شده است.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می‌دارند که در نتایج این پژوهش هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از اساتید راهنما و مشاوران این تحقیق و شرکت‌کنندگانی که در این پژوهش مشارکت کردند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

منابع

عسگری، آسیه؛ عزیزی ضیابری، لیلا سادات؛ اسدی، جوانشیر و حسینی علی. (۱۴۰۲). اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر تنظیم شناختی هیجان و بخشش زناشویی زنان آسیب‌دیده از بی‌وفایی زناشویی. *روانشناسی*. ۱۲ (۳)، ۱۶۵-۱۷۴.

<http://frooyesh.ir/article-۳۹۹۵-۱-fa.html>

اهرمیان، افشین؛ سودانی، منصور و غلامزاده جفهره، مریم. (۱۴۰۰). اثربخشی درمان راه‌حل‌مدار بر نگرش به خیانت زناشویی و صمیمیت زناشویی افراد متأهل. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۰ (۱۰۱)، ۸۱۱-۷۹۹.

<http://psychologicalscience.ir/article-1-1048-fa.html>

باقری، سمیه؛ خواجه وند خوشلی، افسانه، اسدی، جوانشیر. (۱۴۰۱). اثربخشی رویکرد زوج‌درمانی هیجان‌مدار بر بهبود دلزدگی زناشویی و خودافشایی هیجانی زوجین متقاضی طلاق. *مجله مطالعات ناتوانی*، ۱۲، ۲۴۳-۲۴۳.

<http://dx.doi.org/10.29252/mejds.0.0.157>

حمیدی بیناباج، مژگان. (۱۳۹۶). طراحی مدل ارتقاء بهره‌وری کارکنان در سازمان: تبیین نقش سرمایه روانشناختی. *مشاوره شغلی و سازمان*، ۹ (۳۰)، ۴۷-۶۷.

https://jcoc.sbu.ac.ir/article_99698.html?lang=fa

مهدی‌قلی، محمدرضا؛ دوکانه‌ای فرد، فریده و جهانگیر، پانته‌آ. (۱۴۰۲). اثربخشی زوج‌درمانی هیجان‌مدار بر دلزدگی زناشویی و تاب‌آوری زوجین جوان. *خانواده درمانی کاربردی*، ۴ (۲)، ۴۷-۵۹.

<https://doi.org/10.22034/aftj.2022.334054.1473>

حاتمی، نوشین؛ حیدری، حسن و داودی، حسین. (۱۴۰۰). اثربخشی زوج‌درمانی هیجان‌مدار بر دلزدگی زناشویی و میل به طلاق در زوجین متقاضی طلاق. *پژوهش‌نامه زنان*، ۱۲ (۳۵)، ۲۳-۴۰.

<https://doi.org/10.30465/ws.2021.5694>

References

Ahramiyan, A., Sodani, M., & Gholamzadehjofreh, M. (2021). The effectiveness of solution - focused therapy on attitudes toward marital infidelity and marital intimacy of married people. *Journal of Psychological Science*. 20(101), <https://DOI:799-811.20.1001.1.17357462.1400.20.101.6.1> (Persian).

Asgari, A., Aziziziabari, L., Asadi, J., Hosseinae, A. (2022). Comparison of the effectiveness of couple therapy based on acceptance and commitment and emotionally focused couple therapy on marital forgiveness of women affected by extramarital

relationships. *Rooyesh*, 10(12), 215-226. <https://20.1001.1.2383353.1400.10.12.19.1> (Persian).

Avey, J. B., Luthans, F., & Youssef, CM. (2010). The additive value of positive psychological capital in predicting work attitudes and behaviors. *Journal of management*, 36(2), 430-52. <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1005&context=leadershipfacpub>

Bagby, R. M., Parker, J. D., & Taylor, G. J. (1994). The twenty-item Toronto Alexithymia Scale--I. Item selection and cross-validation of the factor structure. *Journal of psychosomatic research*, 38(1), 23-32. [https://doi.org/10.1016/0022-3999\(94\)90005-1](https://doi.org/10.1016/0022-3999(94)90005-1)

Bagheri, S., Khajevand khoshli, A., & Javanshir, A. (2023). The effectiveness of emotion-oriented couple therapy approach on improving marital burnout and emotional self-disclosure of couples applying for divorce. *Journal of Disability Studies*, 12(1), 66-73. (Persian). <https://10.29252/mejds.0.0.157>

Beasley, C. C., & Ager, R. (2019). Emotionally Focused Couples Therapy: A Systematic Review of Its Effectiveness over the past 19 Years. *Journal of evidence-based social work* (2019), 16(2), 144-159. <https://doi.org/10.1080/23761407.2018.1563013>

Besharat, M. A., Zahedi Tajrishi, K., & Nurbala, A. (2012). Comparison of emotional dyslexia and emotion regulation strategies in somatization patients, anxiety patients and normal people. *Contemporary Psychology*, 8(2), 16-3. (Persian). http://bjcp.ir/browse.php?a_code=A-10-32-12&sid=1&slc_lang=fa

Çavuş, M. F., & Gökçen, A. (2015). Psychological capital: Definition, components and effects. *British Journal of Education, Society and Behavioural Science*, 5(3), 244-55. <https://journaljesbs.com/index.php/JESBS/article/view/537>

Dashtbozorgi, Z. (2018). Effectiveness of self-compassion therapy on loneliness and emotion regulation of damaged women from marital infidelity. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 18(4), 72-79. https://jsrp.isfahan.iau.ir/article_539410.html?lang=en (Persian).

Fouladi, A., & Shokri, M. (2023). The effectiveness of positive mindfulness training on marital happiness, hope and social well-being of women on the verge of divorce. *Social Psychology*, 10(63), 49-63.

- (Persian).
https://journals.iau.ir/article_691777.html
- Girard, A., Connor, J. J., & Woolley, S. R. (2020). An Exploratory Study of the Role of Infidelity Typologies in Predicting Attachment Anxiety and Avoidance. *Journal of marital and family therapy*, 46(1), 124–134. <https://doi.org/10.1111/jmft.12371>
- Guderzi, A. H., Khosravani, M., Deire, E., & Ganji, K. (2019). The effectiveness of reality therapy on marital flexibility and boredom and social commitment in couples applying for divorce in Malayer city, *Women and Family Studies*, 49(13), 7-27. <https://doi.org/10.30495/jwsf.2020.1898346.1442>
- Greenman, P. S., & Johnson, S. M. (2022). Emotionally focused therapy: Attachment, connection, and health. *Current Opinion in Psychology*, 1(43), 146-50. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.06.015>
- Gunst, E., Watson, J., Willemsen, J., Desmet, M., Loeys, T., & Vanhooren, S. (2020). A quest for self-soothing: A systematic case study into emotion-focused therapy with an emotionally avoidant client who committed sexual offenses. *Journal of clinical psychology*, 76(4), 676–687. <https://doi.org/10.1002/jclp.22906>
- Hamidi Beynabai, M., & Aerab Shyban, K. (2017). The Effect of Psychological Capital and job Motivation in Improving the Productivity of Employees (A case study: Tabas coal company). *The Journal of Productivity Management*, 10(4(39)), 125-150. (Persian). <https://doi.org/10.1002/jclp.22906>
- Hashemi, L., & Homayuni, H. (2017). Emotional divorce: Child's well-being. *Journal of Divorce & Remarriage*, 58(8), 631-44. <https://doi.org/10.1080/10502556.2016.1160483>
- Hatami, N., Heydari, H., & Davoodi, H. (2021). Effectiveness of Emotionally-Focused Couple Therapy on the Marital Burnout and Divorce Inclination in the Couples Applying for Divorce. *Women Studies*, 12(35), 23-40. (Persian). <https://doi.org/10.30465/ws.2021.5694>
- Hughes, E. K., & Gullone, E. (2011). Emotion regulation moderates relationships between body image concerns and psychological symptomatology. *Body image*, 8(3), 224–231. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2011.04.001>
- JahandaLashaki, S., Hoseini, S., & Kakabaraei, K. (2021). Causal pattern of relationships between the tendencies to commit marital infidelity based on media consumption with the mediation of dysfunctional attitudes and emotional divorce. *Educational culture of women and family*, 15(51), 71-90. (Persian). <https://sid.ir/paper/400258/fa>
- Krasikova, D. V., Lester, P. B., & Harms, P. D. (2015). Effects of psychological capital on mental health and substance abuse. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 22(3), 280-91. <https://doi.org/10.1177/1548051815585853>
- Leeker, O., & Carlozzi, A. (2014). Effects of sex, sexual orientation, infidelity expectations, and love on distress related to emotional and sexual infidelity. *Journal of marital and family therapy*, 40(1), 68–91. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.2012.00331.x>
- MacIntosh, H. B., Fletcher, K., & Ainsworth, L. (2019). Measuring mentalizing in emotionally focused therapy for couples with childhood sexual abuse survivors and their partners. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 18(4), 303-29. <https://doi.org/10.1080/15332691.2019.1590274>
- Mohlatlole, N. E., Sithole, S., & Shirindi, M. L. (2018). Factors contributing to divorce among young couples in Lebogakomo. *Social Work*, 54(2), 256-274. <http://dx.doi.org/10.15270/52-2-637>
- Nemeth, J. M., Bonomi, A. E., Lee, M. A., Ludwin, J. M. (2013). Sexual infidelity as trigger for intimate. The efficacy of self-compassion on obsessive rumination, depression and resilience. *Journal of Clinical Psychology and Psychotherapy*, 15(2), 155-67. <https://doi.org/10.1177/1548051815585853>
- O'Hara, K. L., Sandler, I. N., Wolchik, S. A., & Tein, J. Y. (2019). Coping in context: The effects of long-term relations between interparental conflict and coping on the development of child psychopathology following parental divorce. *Development and psychopathology*, 31(5), 1695–1713. <https://doi.org/10.1017/S0954579419000981>
- Pines, A. M., Neal, M. B., Hammer, L. B., & Icekson, T. (2011). Job Burnout and Couple Burnout in Dual-earner Couples in the Sandwiched Generation. *Social Psychology Quarterly*, 74(4), 361-386. <https://doi.org/10.1177/0190272511422452>
- Pugach, C. P., Campbell, A. A., & Wisco, B. E. (2020). Emotion regulation in posttraumatic stress disorder (PTSD): Rumination accounts for the association between emotion regulation difficulties and PTSD severity. *Journal of clinical psychology*, 76(3), 508–525. <https://doi.org/10.1002/jclp.22879>
- Purnaghash Tehrani, S., Ghasemi Morodi, S., & Rezazadeh, M. (2021). Emotional characteristics of personality, cognitive problems, emotional

- regulation strategies and marital adjustment: a comparative study in women with high and low fear of infidelity. *Journal of Psychological Science*, 20(104), 1313-1329.
[HTTPS://doi:10.52547/JPS.20.104.1313](https://doi.org/10.52547/JPS.20.104.1313)
- Robinson, A., & Kalawski, J. P. (2022). Experiences of the step-out technique in emotion-focused therapy for clients with autistic process. *Person-Centered & Experiential Psychotherapies*, 7:1-8.
<https://doi.org/10.1080/14779757.2022.2115941>
- Stanley, N., Barter, C., Wood, M., Aghtaie, N., Larkins, C., Lanau, A., & Överlien, C. (2018). Pornography, Sexual Coercion and Abuse and Sexting in Young People's Intimate Relationships: A European Study. *Journal of interpersonal violence*, 33(19), 2919–2944. <https://doi.org/10.1177/0886260516633204>
- Tamrchi, F., Asadpour, I., & Zaharakar, K. (2022). Presenting a paradigmatic model of underlying factors result in marital infidelity based on grounded theory. *Journal of Psychological Science*. 20(107), 2027-2043.
[HTTPS://doi:10.52547/JPS.20.107.2027](https://doi.org/10.52547/JPS.20.107.2027)
- Thapa, R., Yang, Y., & Chan, S. (2020). Young rural women's perceptions of sexual infidelity among men in Cambodia. *Culture, Health & Sexuality*. 2020; 22(4), 474-87.
<https://doi.org/10.1080/13691058.2019.1608469>
- Tie, S., & Poulsen, S. (2013). Emotionally focused couple therapy with couples facing terminal illness. *Contemporary Family Therapy*. 35:557-67.
<https://doi.org/10.1007/s10591-013-9238-6>
- Waller, E., & Scheidt, C. E. (2006). Somatoform disorders as disorders of affect regulation: a development perspective. *International review of psychiatry (Abingdon, England)*, 18(1), 13–24.
<https://doi.org/10.1080/09540260500466774>
- Wiebe, S. A., Johnson, S. M., Lafontaine, M. F., Burgess Moser, M., Dalglish, T. L., & Tasca, G. A. (2017). Two-Year Follow-up Outcomes in Emotionally Focused Couple Therapy: An Investigation of Relationship Satisfaction and Attachment Trajectories. *Journal of marital and family therapy*, 43(2), 227–244. <https://doi.org/10.1111/jmft.12206>
- Wiebe, S. A., & Johnson, S. M. (2016). A Review of the Research in Emotionally Focused Therapy for Couples. *Family process*, 55(3), 390–407.
<https://doi.org/10.1111/famp.12229>